ÎNTR-O ZI LA ZOO

RĂZVAN HARITONOVICI

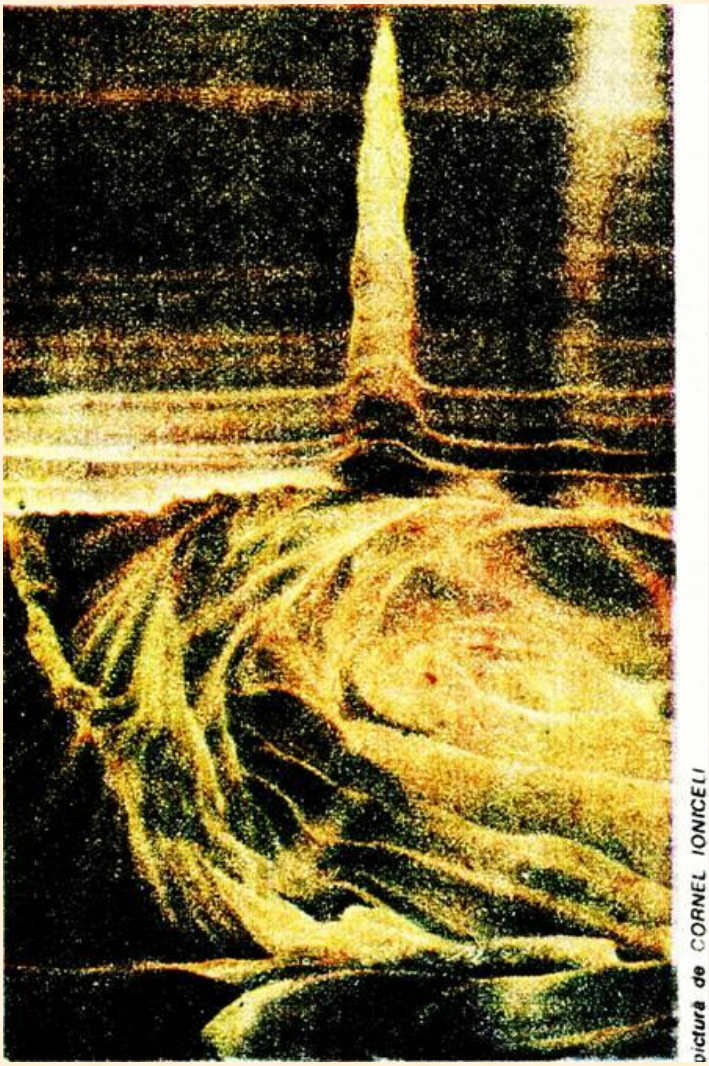

ZQ-II-537 reglă oglinda bateriei solare din vîrful capului său cromat, căutînd să capteze ultimele luciri ale soarelui crepuscular. Apoi îşi începu rondul în Unic Mondial Zoo, singurul loc pe Terra unde mai supravieţuiau încă animale. Fusese oprit cîte un număr minim de exemplare aparţinînd

fiecărei specii, iar restul exterminate, o dată cu desăvîrşirea cuceririi naturii de către roboţi. Acest lucru, din păcate necesar, se întîmplase ca urmare a înmulţirii excesive a vieţuitoarelor de tot soiul şi a pericolului pe care îl reprezenta lăsarea animalelor în libertate, căci reacţiile lor aveau un caracter de neînţeles, cu totul aleator.

ZQ era un robot de tip vechi şi de aceea suferea din plin cînd se gîndea la sarcina sa ingrată de paznic. Fusese prevăzut cu receptoare audio ultrasensibile şi asta făcea ca zgomotele neregulate emise de **fiinţele vii** să-l deranjeze teribil. Iată de ce, patrulînd zelos pe aleile parcului, avea totdeauna grijă să-şi regleze la valoare minimă sistemul audio – de altminteri, un sistem îmbîcsit şi inutil.

Ajuns la o intersecţie, îşi schimbă direcţia de deplasare. Dispozitivul său miriapodic îl purta în clipa aceasta spre poarta cinci, unde computerul central îi semnala o prezenţă străină. Era ceva cu totul neobişnuit; de la Marea Revoltă petrecută în sectorul O2M, nimeni nu mai intrase sau ieşise din Zoo. În memoria magnetică a lui ZQ, tragicul eveniment era puternic imprimat. Fusese o adevărată catastrofă, Revolta soldîndu-se cu distrugerea a doisprezece roboţi – unul dintre aceştia fusese chiar coordonatorul rezervaţiei, un robot de elită, din generaţia VI.

ZQ era înzestrat cu circuite emoţionale, care nu o dată îi făcuseră necazuri. Din cauza lor nu putea şterge din memorie informaţiile, mai vechi sau mai noi, care îl afectaseră profund. De exemplu, cele referitoare la Revoltă. Ar fi trebuit de mult să fie recondiţionat, dar probabil că undeva se produsese o greşeală de programare administrativă şi îl uitaseră aşa.

În drum spre poarta cinci, detectă în una din cuşti o mişcare neobişnuită. Dispoziţiile în acest sens erau clare, şi cu atît mai stricte după Revoltă: „Se vor folosi radiaţii dure împotriva oricărei **fiinţe vii** care încearcă să evadeze. Orice mişcare neprogramată, neanunţată sau nesemnalată de către algoritmul de comportament va fi considerată ca o acţiune de revoltă!” Un fascicul de radiaţii izbucni din fanta situată la extremitatea unicului său braţ. Mişcarea suspectă încetă în acelaşi moment. **Fiinţa vie** era acum doar o grămadă informă de substanţă calcinată.

În înserarea cenuşie, zări la poarta cinci o apariţie spectrală, înconjurată de un halo luminos. Străinul părea de ultimul tip (generaţia VII sau chiar VIII). Recepţionă indicativul acestuia: DM VII 22. Din generaţia VII, deci, dar bine pus la punct, o dată ce dispunea şi de un scut energetic ce-l proteja perfect în faţa intemperiilor de orice fel.

Celălalt îi dădu, în ultrasunete, răspunsul la parolă, aşa că decuplă

ecranul de forţă al porţii. Iarba de la intrare se mişcă în vîntul călduţ al serii. Pentru o clipă ZQ avu impresia că un mic animal cu opt picioare se rostogolise prin spărtura creată în bariera de protecţie. Fu gata să-şi declanşeze braţul-armă, dar mişcarea îi fu blocată în aceeaşi clipă; nu se cădea să facă risipă de energie. Pentru înlăturarea oricărei confuzii, trimisese instantaneu informaţia şi computerului central. Răspunsul nu lăsase, însă, nici un dubiu: „Iluzie optică. Nu există **fiinţe vii** cu opt picioare." Îşi coborî la loc braţul pe jumătate ridicat. Gîndi că îşi propusese de mult să ardă aceste plante inutile şi neprogramate, care crescuseră în jurul parcului; în bătaia vîntului, aveau totdeauna un aspect neliniştitor. De altfel, roboţii nu pătrundeau niciodată în zonele potopite de lepra vegetaţiei.

Noul venit înaintă fără nici un zgomot, plutind pe dispozitivul său cu pernă de aer. Ecranul de protecţie se închise automat în spate.

— Iată mesajul, spuse el pe un ton afectat: „Ordin. S-a analizat evenimentul 27 689 02M în Sistemul Central. Rezultatul analizei: pericolul de repetare a revoltei **fiinţelor vii,** mai ales a celor din specia **oameni,** este iminent. Rezolvare: eliminarea acestui pericol potenţial prin desfiinţarea zonei O2M. Timp de executare: maximum o oră de la primirea mesajului." Memoria magnetică a lui ZQ, chiar dacă uzată de atîtea ştergeri şi imprimări succesive, înregistră fidelă ordinul.

Străinul se întoarse şi trecu fără să întîmpine nici o rezistenţă prin cîmpul de forţe. Apoi dispăru brusc.

Altădată, ZQ s-ar fi blocat. Acum, însă, nu făcu decît să verifice instalaţia şi să dubleze, fără vreun rezultat concludent, intensitatea cîmpului protector. După care încercă să deducă de ce nu i se transmisese ordinul prin intermediul computerului central. Fusese atît de important mesajul? Sau urmăriseră să-l verifice? Puteau oricum s-o facă altfel, îşi zise, nu neapărat trimiţînd o hologramă.

Trecu sîrguincios, dar fără prea multă grabă, la executarea ordinului. Transportă în zonă generatorul radiant de mare putere, reglîndu-i cu grijă tirul. Apoi îl declanşă, plictisit de bruiajul audio făcut de către cei din cuşti, care începuseră deja să se agite neliniştiţi. Termină întreaga operaţie cu douăzeci şi trei de minute şi cincisprezece secunde în devans faţă de termenul planificat.

În sectorul O2M totul arăta ca atunci, demult, cînd roboţii puseseră stăpînire pe planetă. Urme de metal topit şi piatră sfărîmată; trupuri contorsionate prăbuşite unele peste altele, pe jumătate carbonizate; vîrtejuri de cenuşă radioactivă... Deşi se scursese atîta timp, ZQ putu suprapune fără

nici un efort imaginea din faţa sa peste vechile amintiri, în timp ce circuitele sale logice formulau deja raportul către centru. Era, la urma urmei, doar o chestiune de rutină...

Se făcuse noapte de-a binelea cînd robotul ajunse la punctul de alimentare. Deşi consumul suplimentar de energie, mai ales pe timp de noapte, îi era strict interzis, ZQ îşi introducea adesea fişa de alimentare, desigur pe ascuns, în prizele formal sigilate. Era micul său viciu pe care superiorii i-l treceau cu vederea, în ciuda restricţiilor legate de consumurile energetice.

*

Undeva, nu departe de rezervaţie, în iarba înaltă a savanei, fetiţa şi băiatul mergeau în patru labe, unul în spatele celuilalt, lipiţi.

— Nu mai vreau să mă joc de-a robotul, îi spuse ea oprindu-se şi întinzîndu-i o floare portocalie, uriaşă, pe care o culesese de jos. Crezi că e bună de mîncat? îl întrebă, mestecînd o petală.

— Cred că da, spuse băiatul. Uite ce frumos miroase. (Uitaseră deja de ordinul de-a se juca de a robotul pe care li-l dăduseră naturii din cuşcă atunci cînd forţaseră poarta acesteia. Şi nu apucaseră nici să-i vadă omorîţi de braţul-armă al lui ZQ.). Hai să ne jucăm acolo, între copaci, îi zise, şi se îndreptară siguri spre liziera protectoare a pădurii, luminată de luna plină.